

Nr 228.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående kapitalökning för lånefonden för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri m. m.; given Stockholms slott den 5 mars 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen *dels* att såsom kapitalökning för lånefonden för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor;

dels ock besluta, att punkt 3 i kungörelsen den 17 juni 1916 (nr 230) angående ändrade bestämmelser för lån från bemälda fond skall från och med den 1 januari 1921 erhålla följande ändrade lydelse:

3:o) Lån må för en och samma låntagare utgöra lägst 300 kronor och högst 10,000 kronor samt må under inga förhållanden uppgå till mer än nio tiondelar av värdet å det eller de för inköp avsedda eller redan inköpta föremål, för vilkas betalande lån sökes.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1920.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning beslöt 1910 års riksdag, *dels* att en särskild fond å 200,000 kronor skulle inrättas för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri, från vilken fond, efter prövning av Kungl. Maj:t, i mån av tillgång lån finge tilldelas Sveriges hantverksorganisation, som förklarat sig villig att i egenskap av låneförmedlare utlämna låneunderstöd till hantverkare och mindre industriidkare för anskaffande av arbetsmaskiner, motorer och andra dyrbarare arbetsredskap, *dels* att inflytande räntor å de från fonden utlämnade lån finge ingå till fonden för att tillsammans med fondens övriga tillgångar användas för det med fonden avsedda ändamål, *dels*

att riksgäldskontoret skulle bemyndigas att för ändamålet under år 1911 i mån av behov tillhandahålla statskontoret ett belopp av högst 50,000 kronor, dels ock att för lån, som av Kungl. Maj:t beviljades, skulle gälla vissa av riksdagen godkända allmänna villkor och bestämmelser. Tillika medgav riksdagen, att Kungl. Maj:t ägde meddela de ytterligare föreskrifter, som i avseende å ifrågavarande lånerörelse kunde finnas erforderliga, varjämte för år 1911 å riksstatens sjunde huvudtitel beviljades ett extra anslag å 2,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att tilldelas låneförmedlaren såsom bidrag till betäckande av de för honom genom lånerörelsen uppkommande förvaltningskostnader och andra direkta utgifter.

Genom kungörelse den 16 december 1910 (svensk författningssamling nr 143) fastställde Kungl. Maj:t därefter allmänna villkor och bestämmelser för lån från fonden för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri samt uppdrog samtidigt åt kommerskollegium att handhava högsta uppsikten över Sveriges hantverksorganisation i dess egenskap av låneförmedlare vid ifrågavarande lånerörelse.

Enligt nämnda kungörelse gällde för lån från fonden följande huvudgrunder: att beviljat lån finge av låneförmedlaren lyftas i statskontoret mot avlämnande av en på visst sätt avfattad skuldförbindelse jämte säkerhet för dennas uppfyllande; att sedan lån från fonden innehafts under ett år från lyftningsdagen, en femtedel av det ursprungliga lånebeloppet skulle återbetalas under vart och ett av de följande fem åren, så att hela lånet bleve inom utgången av det sjätte året tillfullo guld; att å lyftat oguldet lånebelopp skulle erläggas årlig ränta från lyftningsdagen med fyra procent, dock med skyldighet för låneförmedlaren att, därest förfallet kapitalbelopp icke inom föreskriven tid inbetalades, å det förfallna beloppet erlägga sex procent årlig ränta från förfallodagen till dess inbetalning skedde, samt att låneunderstöd, som av låneförmedlaren utlämnades, skulle utgöra minst 500 kronor och för en och samma låntagare högst 5,000 kronor samt under inga förhållanden finge uppgå till mera än tre fjärdedelar av det eller de för inköp avsedda föremålets värde.

Med ändring av 1910 års ovannämnda riksdagsbeslut bestämde 1911 års riksdag, att av de inflytande räntorna skulle från och med år 1912 det belopp, som kunde återstå, sedan kostnaderna för fondens förvaltning blivit från räntorna bestridda, tillföras statsverket.

Till ökning av fondens kapital anvisade 1911 års riksdag 75,000 kronor samt 1912 och 1913 årens riksdagar ävensom 1914 års senare riksdag vardera 25,000 kronor.

På grund av vad sålunda tid efter annan beslutats utgjorde fondens kapitaltillgång i september 1919 kronor 200,560.03.

Genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 21 augusti 1914 (nr 210) vidtogos vissa förändringar i 1910 års kungörelse. Dessa voro i huvudsak, att lånebeloppets minimum sänktes från 500 till 300 kronor, att lån finge utlämnas ej blott för anskaffande av arbetsredskap, som vore avsedda att senare inköpas, utan även till betalande av sådana redskap, som inom viss kort tid före lånets beviljande förvärvats, samt att lånebeloppets relativa maximigräns höjdes från $\frac{3}{4}$ till $\frac{9}{10}$ av värdet å det eller de för inköp avsedda eller redan inköpta föremål, för vilkas betalande lån söktes.

Enligt beslut av 1916 års riksdag höjdes räntan å lånen från fyra till fem procent, i likhet med vad samtidigt skedde beträffande vissa andra av statens utlåningsfonder. Den nya räntesatsen tillämpas från och med den 1 juli 1916. Som Sveriges hantverksorganisation anhållit att bliva befriad från uppdraget att vara låneförmedlare, beslöt riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t vidare, att hantverkslånen skulle från och med år 1917 utdelas av kommerskollegium.

De av 1916 års riksdag sålunda beslutade förändringarna återfinnas i kungörelsen den 17 juni 1916 (nr 230) angående ändrade bestämmelser för lån från fonden för främjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri, vilken kungörelse ännu är gällande i oförändrat skick.

Styrelsen för
Sveriges
hantverks-
organisation.

Nu har kommerskollegium med eget utlåtande den 29 september 1919 överlämnat en framställning av den 7 augusti 1919 från styrelsen för Sveriges hantverksorganisation, däri nämnda styrelse hemställer, att ifrågavarande lånefond måtte på angivet sätt ökas. Styrelsens framställning är av följande lydelse:

»Dels genom egen erfarenhet under de år, då Sveriges hantverksorganisation omhändertog förmedlingen av statslån från »hantverkslånefonden», dels genom åtskilliga uttalanden från hantverksskretsar har det blivit tydligt för styrelsen, att det av 1910 års riksdag anvisade beloppet 200,000 kronor till en statsfond, från vilken kunde utgivas förmånliga lån för hantverksidkares och mindre industriidkares anskaffning av arbetsmaskiner, verktyg, motorer, etc., nu finge anses vara otillräckligt och att ökning av fonden snarast måste ske.

Det gagn, som denna lånefond givit hantverket och den därmed jämförliga mindre industrien har styrelsen vid många tillfällen kunnat konstatera, och om än låneansökningarna under de första åren icke voro så många, så har dock efter hand antalet utlämnade lån väsentligt ökat, särskilt sedan på styrelsens framställning kommerskollegium vidtog vissa ändringar i avseende på villkoren för lånen utgivande.

Illå skulle det vara, om dylika statslån icke i fortsättningen kunde utlämnas i mån av efterfrågan, och har organisationens allmänna årsmöte sista lidne 8—9 juli

(»hantverksriksdagen») därför uppdragit åt styrelsen att hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om åtgärder för lämplig ökning av fonden att redan under år 1920 vidtagas och komma till begagnande.

Visserligen sker ju återbetalning av lånen medelst amorteringar, men otvivelaktigt är, att denna sålunda vunna tillgång till lånemedel icke på långt när kan vara tillfyllest, vadan det torde vara i sin ordning, att då ökning sker, densamma ordnas till fullt tillräckligt belopp.

Det har länge varit en önskan hos hantverksidkarna, att ifrågavarande lånefond jämväl kunde utnyttjas för statens utgivande av *förlagslån*, och har styrelsen stärkts i denna allmänna önskan, sedan vid ett större möte mellan hantverksföreningarna i Västmanlands län under sistförflutna april ett enhälligt uttalande gjordes i nämnda riktning.

Även i denna detalj gjorde årets »hantverksriksdag» ett uttalande och gav uppdrag åt styrelsen att hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om åtgärder härutinnan i samband med ökningen av förenämnda hantverkslånefond.

I avseende på förlagslån för hantverksidkare torde styrelsen få påpeka, huru som hantverket och den mindre industrien vore utestängd från den förmån, som manufaktur-förlagslånefonden giver fabriksindustrien medelst utlämnande av förmånliga förlagslån. För detta lånebehov måste de mindre yrkesidkarna anlita antingen privatlån eller bankkredit, och ställer detta sig givetvis i de flesta fall ganska betungande. Därest, såsom är att hoppas, hantverkslånefonden kommer att ökas, skulle det vara synnerligen välbetänkt, om den bestämmelsen kunde fogas till riksdagens beslut, att kommerskollegium må äga rätt att mot betryggande villkor jämväl utgiva förlagslån åt idkare av hantverk och mindre industri på samma sätt, som dylika lån utlämnas från manufaktur-förlagslånefonden för fabriksindustriens vidkommande.

I avseende på storleken av den sålunda utvidgade hantverkslånefonden har från det förenämnda årsmötets sida gjorts uttalande, att för vart och ett av de båda ändamålen — maskinanskaffningslån och förlagslån — borde vara 500,000 kronor disponibla, d. v. s. tillsammans en miljon kronor, men har årsmötet preciserat sin ståndpunkt för närvarande sålunda, att den nuvarande fonden å 200,000 kronor borde utökas till 500,000 kronor och avse *båda* de angivna syftena.

I anledning av vad sålunda anförts, får styrelsen i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t vidtaga åtgärder i syfte, att den nuvarande hantverkslånefonden måtte utökas till 500,000 kronor med ändamål att därur må kunna utlämnas såväl maskinanskaffningslån såsom hittills som även förlagslån, samt att den sålunda utökade lånefonden redan under år 1920 måtte komma till användning.»

Efter att i sitt ovanberörda utlåtande av den 29 september 1919 hava redogjort för hantverkslånefondens uppkomst och utveckling fortsätter kommerskollegium:

»Omfattningen av lånerörelsen från ifrågavarande fond under den gångna verksamhetstiden framgår av följande redogörelse.

Kommers-
kollegium.

År	Antal ansökningar	Beviljade lån	
		Antal	Belopp i kr.
1911	88	21	32,300
1912	54	14	19,050
1913	68	32	51,150
1914	31	14	27,300
1915	22	15	27,900
1916	36	15	19,375
1917	41	21	56,395
1918	49	27	87,260
¹ / ₉ 1919	24	13	37,050
8 år 8 mån.	Summa 413	172	357,780

De utdelade lånens fördelning på de olika yrkena ställer sig sålunda.

Yrke	Antal	Belopp i kronor	Yrke	Antal	Belopp i kronor
Bagare	3	6,900	Mek. verkstadsidkare	15	45,270
Bleck- och plåtslagare	11	25,620	Orgelbyggare	1	4,000
Bokbindare	8	15,550	Papperspåsmakare	1	4,000
Boktryckare	19	61,990	Reparatörer	3	7,300
Bryggare	1	2,000	Repslagare	1	1,200
Byggnadssnickare	1	4,000	Skomakare	10	9,575
Båtbyggare	1	1,000	Slaktare	1	1,400
Filfabrikanter	2	8,500	Smeder	29	44,555
Färgare	2	4,500	Snickare	46	83,450
Förgyllare	2	5,850	Stenhuggare	2	2,820
Guldsmeder	1	2,500	Toffelmakare	1	2,000
Kopparslagare	2	5,000	Tunnbindare	1	1,000
Korgmakare	1	1,000	Vagnmakare	6	6,300
Kättingfabrikanter	1	500			
			Summa	172	357,780

Av det under år 1918 beviljade sammanlagda lånebeloppet å 87,260 kronor utlämnades under samma år 69,410 kronor samt resten eller 17,850 kronor under år 1919. Bilagda från statskontorets fondbyrå införskaffade redogörelse för hantverkslånafondens ställning år 1918 utvisar, att vid 1919 års ingång fanns en kontant behållning å 27,230 kronor 8 öre. Då, som förut angivits, under år 1919 utbetalts 17,850 kronor av under år 1918 beviljade lån från fonden, utgjorde den vid 1919 års ingång till utdelning faktiskt disponibla behållningen endast 9,380 kronor 8 öre. Under år 1919 beräknas inflyta i amorteringar 30,000 kronor från Sveriges hantverksorganisation samt 11,279 kronor från av kollegium år 1917 utlämnade lån, vilka belopp redan till största delen inflytit. Dessutom har under år 1919 till fullo inbetalts ett av kollegium år 1918 utlämnat lån 4,050 kronor. Enligt dessa beräkningar skulle sålunda under år 1919 vara för utdelning tillgängligt ett sammanlagt belopp av 54,709 kronor 8 öre.

Enligt för vart och ett av åren 1920 och 1921 verkställda beräkningar synas under dessa år omkring 40,000 respektive 44,000 kronor komma att bliva tillgängliga för utdelning av nya lån.

Av de anförda siffrorna framgår, att de belopp, som under senare år stått till förfogande för utdelande av statslån till hantverksidkare, icke motsvara den efter hand starkt ökade efterfrågan på sådana lån. Det har varit ett ständigt stigande antal väl kvalificerade sökande som på grund av brist på medel icke kunnat få sina ansökningar beviljade. Särskilt under år 1919 har till ett flertal personer, som till kollegium riktat förfrågan angående erhållande av nu ifrågavarande statslån, måst lämnas ett avböjande svar under motivering, att fondens tillgångar medgäve beviljande av endast ett ytterst begränsat antal lån. Denna omständighet förklarar jämväl det till synes sjunkande antalet ansökningar under den hittills förflutna delen av år 1919.

Det behov av billiga statslån åt hantverksidkare för inköp av maskiner och redskap, som sålunda kommit till uttryck, torde under de närmaste åren komma att undergå en ytterligare stegring. Orsakerna härtill synas i första hand böra hänföras till de rådande förhållandena på kapitalmarknaden, vilka i hög grad försvåra för hantverkaren åtkomsten av kapital till sådan ränta, som icke verkar alltför betungande på rörelsens ekonomi. Men även hantverkets egen utveckling i form av ökat antal självständiga mästare medför givetvis ett större kapitalbehov. Enligt tillgängliga statistiska uppgifter uppgick antalet självständiga hantverksidkare år 1910 till 63,485 och år 1915 till 72,471, en icke oväsentlig ökning under en relativt kort tidrymd. En ytterligare grund för sannolikheten av en starkare efterfrågan på statslån synes även vara att finna däri, att insikten om maskinteknikens betydelse för hantverket i dess konkurrens med industrien så småningom vinner allt vidare utbredning bland näringsidkarna själva. Efter hand som förståelsen för nyttan av förbättrade tekniska resurser sålunda tränger igenom stegras givetvis också efterfrågan på kapital från näringsidkarnas sida för förbättringarnas genomförande.

Till de nu angivna förhållandena, som häntyda på såväl ett ökat absolut kapitalbehov för hantverkets vidkommande som särskilt en starkare efterfrågan på statslån från hantverksidkarnas sida, komma ytterligare följderna av penningvärdets fall, vilka hantverket lika litet som andra näringar kunnat undgå.

Det är enligt kollegii mening ett livsintresse för hantverket, att det ökade kapitalbehov, som sålunda är förhanden och än mer framdeles kommer att göra sig gällande, på ett eller annat sätt tillgodoses på för hantverket antagliga villkor. Att staten härvid lämnar sin medverkan även utöver vad som redan skett genom anvisandet av hittills beviljade medel till hantverkslånefonden, synes kollegium väl motiverat icke blott såsom en fullföljd av beslutet om hantverkslånefondens bildande och skapande genom denna fond av det därmed avsedda stödet åt de särskilda näringsidkarna, utan även av den orsaken att staten själv äger ett såväl närmare som allmänt socialt intresse utav att hantverket genom förbättrade tekniska resurser förmar på sitt speciella område hävda sin ställning i konkurrens med storindustrien.

Den närmast till hands liggande formen för statens berörda medverkan ligger i en ökning av hantverkslånefonden. Organisationsstyrelsen har hemställt om en sådan ökning med 200,000 kronor så att fonden skulle komma att uppgå till sam-

manlagt en halv miljon kronor. Ehuruväl en ökning av minst denna storlek är att anse såsom synnerligen önskvärd, finner sig kollegium med hänsyn till nödvändigheten att i möjligaste mån begränsa anslagskraven icke kunna tillstyrka en större ökning än med 200,000 kronor, varigenom fonden komme att fördubblas. Emellertid kräva förhållandena oundgängligen, att hälften av den ifrågasatta ökningen eller 100,000 kronor blir tillgänglig till utdelning redan under år 1920.

I samband med nu ifrågavarande kapitalökning av hantverkslånefonden torde böra vidtagas vissa ändringar av villkoren för lånens beviljande och tillgodonjutande.

Alltsedan lånefondens tillkomst år 1910 har det absoluta maximibeloppet för lån från fonden utgjort 5,000 kronor. Oavsett att det nuvarande låga penningvärdet omöjliggör bibehållandet av nämnda maximigräns, därest lånen skola kunna bli av avsedd nytta för låntagaren, har såsom ovan nämnts det visat sig alltmåra nödvändigt att kunna i vidare mån än hittills varit möjligt tillgodose hantverkets behov av förbättrade tekniska och maskinella resurser. För att i förekommande fall en hjälp skall kunna lämnas, som åtminstone i någon mån blir effektiv, fordras enligt kollegii mening att lånebeloppens maximum höjes till det dubbla eller 10,000 kronor.

Enligt gällande bestämmelser kunna lån från fonden utlämnas endast för inköp av arbetsmaskiner, motorer och andra dyrbarare arbetsredskap. Emellertid gör sig givetvis jämväl för hantverkets vidkommande ett behov alltmåra gällande att äga vissa förråd av materialier och att hålla lager av halvfärdiga eller färdiga gångbara varor. Såväl för detta syfte som för varje annan utveckling av verksamheten är det tydligen för en hantverkare, lika väl som för ett storindustriellt företag, nödvändigt att äga rörelsekapital. I likhet med Sveriges hantverksorganisation anser kollegium det vara till gagn för hantverket om staten även i detta avseende kunde lämna sitt stöd i form av billiga lånemedel, och vill kollegium erinra att industrien i viss mån åtnjuter sådant stöd genom möjligheten att för ändamålet erhålla lån ur manufakturförlagslånefonden. På sätt hantverksorganisationen föreslagit torde i bestämmelserna för hantverkslånefonden därför jämväl böra innefattas ett bemyndigande för kollegium att utlämna förlagslån icke blott för anskaffande av arbetsmaskiner, motorer och andra dyrbarare arbetsredskap, utan även för utvidgning av hantverksrörelse i allmänhet. Utlämnande av lån av nu angiven art torde dock till en början, till dess erfarenhet vunnits om gagnet av denna låneverksamhet, böra ske allenast försöksvis och till mindre belopp. Härvid tillåter sig kollegium erinra, att kollegium genom sin tekniske konsulent eller särskilt utsänt ombud äger möjlighet att taga del av sättet för bedrivandet av de låneunderstödda hantverksrörelserna, vilket, särskilt då fråga är om förlagslån, torde bli av betydelse för bedömandet av lämpligheten av denna låneverksamhet.

De nuvarande lånen för maskininköp må utgöra minst 300 kronor och för en och samma låntagare högst 5,000 kronor, vilket senare belopp av kollegium ovan föreslagits höjt till 10,000 kronor, samt under inga förhållanden uppgå till mer än $\frac{9}{10}$ av kostnaden för det eller de för inköp avsedda eller redan inköpta föremål, för vilkas betalande lån sökes. Sistnämnda relativa maximigräns är tillkommen för att hindra utlämnande av lån till sådana hantverkare, som icke äga ens det minsta eget kapital. Det synes lämpligt, att detta mål hålles i sikte även

med avseende å lån till rörelsekapital. För dylika lån synes därför böra föreskrivas, att de ej må beviljas, därest sökanden ej visat att han själv äger ett mindre rörelsekapital. I övrigt torde icke erfordras någon åtskillnad i villkoren för beviljande och tillgodonjutande av lån ur fonden för det ena eller andra ändamålet.

I anslutning till vad kollegium ovan uttalat om behovet av en ökning av hantverkslånefonden torde jämväl böra framhållas, att en höjning av lånens maximibelopp och en utvidgning av låneverksamheten så som nu ifrågasatts givetvis innefattar ett ytterligare skäl för en ökning av fonden.»

Kollegium övergår härefter till att formellt närmare granska bestämmelserna i 1916 års ovannämnda kungörelse och bifogar ett förslag till ny författning i ämnet.

De av mig nu återgivna framställningarna från styrelsen för Sveriges hantverksorganisation samt kommerskollegium avse en ökning av hantverkslånefonden i syfte dels att i större utsträckning än för närvarande är fallet utdelning av lån åt kvalificerade sökande — jämväl till större belopp än under de gångna åren skett — skall kunna äga rum, dels ock att bereda hantverkarna och de mindre industriidkarna möjlighet att erhålla lån för de ändamål, som vad angår industriens utövare tillgodoses genom lån ur manufakturförlagslånefonden. Den för dessa syftemåls realiserande önskliga kapitalökningen ifrågasattes vid hantverksorganisationens senaste årsmöte böra uppgå till ett så stort belopp som 800,000 kronor, vilket belopp emellertid enligt årsmötets av hantverksorganisationens styrelse förordade beslut reducerades till 300,000 kronor samt ytterligare av kommerskollegium begränsats till 100,000 kronor för vardera av innevarande och nästföljande år.

*Departements-
chefen.*

Under avdelningen »utgifter för kapitalökning», punkt 1 av rubriken stats utlåningsfonder, i den till nu pågående riksdag avlåtna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t på min föredragning föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den framställning i ämnet, Kungl. Maj:t senare kunde komma att till riksdagen avlåta, såsom kapitalökning för ifrågavarande fond för år 1921 beräkna ett reservationsanslag av 100,000 kronor. Jag utgick därvid från att ifrågavarande belopp skulle användas till en ökning av antalet utdelade lån enligt gällande grunder ävensom att maximibeloppet för dylika lån i enlighet med kollegii förslag skulle höjas från 5,000 till 10,000 kronor. En kapitalökning av fonden för dessa ändamål syntes mig på grund av penningvärdets fall samt den av kollegium förebragta utredningen erforderlig även om jag av statsfinansiella skäl icke ansåg mig kunna för ändamålet föreslå belastning av tilläggsstaten för innevarande år och därför endast förordad anslag å 1921 års stat. Förslaget om utvidgande av förlagslåneverksam-

heten föreföll mig visserligen värt beaktande, men ansåg jag att med denna frågas lösning tillsvidare kunde anstå i och för ytterligare utredning. Jag är fortfarande till alla delar av samma uppfattning.

Den av mig nu förordade höjningen av maximigränsen för varje särskilt lån ur fonden nödvändiggör endast ändring av punkt 3 i 1916 års kungörelse och torde i detta sammanhang även en obetydlig formell förändring av nämnda punkt lämpligen bära vidtagas. I övrigt synes författningen kunna kvarstå oförändrad. Författningsändringen torde bära träda i kraft samtidigt som ytterligare medel tillföras fonden eller den 1 januari 1921.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att såsom kapitalökning för lånefonden för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor,

dels ock besluta, att punkt 3 i kungörelsen den 17 juni 1916 (nr 230) angående ändrade bestämmelser för lån från bemälda fond skall från och med den 1 januari 1921 erhålla följande ändrade lydelse:

3:o) Lån må för en och samma låntagare utgöra lägst 300 kronor och högst 10,000 kronor samt må under inga förhållanden uppgå till mer än nio tiondelar av värdet å det eller de för inköp avsedda eller redan inköpta föremål, för vilkas betalande lån sökes.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Elis Lindahl.